

10.2 Σύνοψη των απαραίτητων παρεμβάσεων εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η εφαρμογή της ΕΣΑΟΚ απαιτεί τη διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου για τον συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ του κυβερνητικού και διοικητικού μηχανισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς και της περιοχής του Τροόδους. Το πλαίσιο αυτό προσδιορίζουν τα εξής δεδομένα:

- α) η περιοχή εφαρμογής δεν συνιστά διοικητική ενότητα, είναι διαμοιρασμένη σε δύο Επαρχίες και δεν διαθέτει ενδιάμεσο φορέα εκπροσώπησης, έτσι ώστε να διαμορφώσει σχέδια παρεμβάσεων και να προωθήσει τις ιδιαίτερες ανάγκες της μέσα από φορείς και μηχανισμούς που οργανώνονται σε επίπεδο επαρχιών και Κύπρου" (όπου το ειδικό βάρος των πόλων είναι σημαντικό).
- β) η Κυπριακή Δημοκρατία προωθεί σημαντικές μεταρρυθμίσεις με στόχο την βελτίωση της Κεντρικής Διακυβέρνησης και την προώθηση της αποκεντρωμένης συνεργασίας, οι οποίες ωστόσο βρίσκονται σε εξέλιξη,
- γ) η οικοδόμηση μιας δομής συντονισμού στο εσωτερικό της περιοχής του Τροόδους αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή της εδαφικής ανάπτυξης με βάση το πλαίσιο πολιτικής της Ε.Ε., αλλά και για τη μετατροπή της περιοχής σε υπεύθυνο συνομιλητή του Κράτους.

Σ' αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει η Κυπριακή Δημοκρατία να συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας λειτουργικής δομής για την αναδιοργάνωση της σχέσης της με την περιοχή Τροόδους και την εφαρμογή της ΕΣΑΟΚ. Η οργάνωση αυτή θα πρέπει να επιχειρηθεί στους εξής τομείς:

- Α) της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Υπουργείων με τη *σύσταση του θεσμού του Επιτρόπου*. Ο θεσμός αυτός θα επιτρέψει τον συντονισμό μεταξύ κυβέρνησης και δημόσιας διοίκησης από τη μια, και των οργανωμένων φορέων της περιοχής του Τροόδους, από την άλλη για την εφαρμογή της ΕΣΑΟΚ.
- Β) *αποσυγκέντρωση με τη δημιουργία δύο βασικών Γραφείων με έδρα την περιοχή Τροόδους*, αρμόδιων για δύο ιδιαίτερης σημασίας τομείς ανάπτυξης: i) την γεωργία η οποία καλείται να συμβάλλει ταυτόχρονα στην αύξηση του εισοδήματος και στη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και ii) τον τουρισμό, κινητήριο δύναμη για την ανάπτυξη της περιοχής η οποία θα αποτελέσει ειδική περιοχή ορεινού τουρισμού,
- Γ) *αποκέντρωση μέσω ειδικών οργανισμών οι οποίοι παραμένουν υπό την εποπτεία των αρμόδιων υπουργείων αλλά διασφαλίζουν τη συμμετοχή των τοπικών φορέων*, στους τομείς i) της διαχείρισης φυσικών πόρων ως μια σημαντική επένδυση για το μέλλον, λαμβάνοντας υπόψη τις οδηγίες της Ε.Ε. και την ενίσχυση των οριζόντιων περιβαλλοντικών πολιτικών, ii) της εκπαίδευσης για την επιχειρηματικότητα και την δια Βίου Μάθηση και iii) τον ορεινό πολιτισμό.

Στην πραγματικότητα, πρόκειται για μια λειτουργική προσαρμογή της οργάνωσης της αποκεντρωμένης συνεργασίας μέσω της οποίας το Κράτος θα στοχεύσει στην εγκαθίδρυση μιας ειδικής σχέσης ούτε δαπανηρής ούτε πολύπλοκης, με ένα σημαντικό και ιδιαίτερο τμήμα της επικράτειάς του. Η καινοτομία έγκειται στην οικοδόμηση μιας δομής διοικητικής και αναπτυξιακής διακυβέρνησης η οποία ενσωματώνει το πολιτικό και διοικητικό σύστημα της Κυπριακής Δημοκρατίας και τις υποστηρικτικές δομές τις οποίες διαμορφώνει η εδαφική προσέγγιση της ανάπτυξης και ενισχύει το πλαίσιο πολιτικής της Ε.Ε..

Οι παρεμβάσεις οι οποίες αναφέρονται στη συνέχεια, εκτιμάται ότι είναι καθοριστικές τόσο για την επιτυχία της ΕΣΑΟΚ όσο και για την αποτελεσματική συμμετοχή του Κράτους στην

εφαρμογή της. Θα συμβάλλουν επίσης, στην αποτελεσματικότερη συμμετοχή του Τροόδους αλλά και της Κυπριακής Δημοκρατίας στην επόμενη προγραμματική περίοδο 2021-2027.

1. Δομές Διαχείρισης Σημαντικών Εθνικών Πόρων:

i. Οργανισμός Διαχείρισης της Προστατευόμενης Περιοχής Τροόδους

Παρουσιάζεται αναλυτικά ως δράση στην ολοκληρωμένη παρέμβαση 6 «Φυσικό Περιβάλλον» καθώς και στη στρατηγική παρέμβαση 4 «Νέες δομές διαχείρισης εθνικής σημασίας φυσικών πόρων».

ii. Οργανισμός Οργάνωσης και Διαχείρισης Υδατικών Πόρων Τροόδους

Παρουσιάζεται αναλυτικά ως δράση στην ολοκληρωμένη παρέμβαση 7 «Υδάτινοι Πόροι» καθώς και στη στρατηγική παρέμβαση 4 «Νέες δομές διαχείρισης εθνικής σημασίας φυσικών πόρων».

2. Διοικητική αναδιοργάνωση για την υποστήριξη της ορεινής οικονομίας Τροόδους

i. Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Τροόδους (ως μετεξέλιξη του ΕΓΓ Πιτσιλιάς).

Παρουσιάζεται αναλυτικά ως δράση στην ολοκληρωμένη παρέμβαση 1 «Καινοτομική Προσέγγιση της γεωργίας και κτηνοτροφίας»

ii. Επαρχιακό Γραφείο Τουρισμού.

Παρουσιάζεται αναλυτικά ως δράση στην ολοκληρωμένη παρέμβαση 3 «Νέο πρότυπο ορεινού τουριστικού προϊόντος Τροόδους»

3. Χάραξη

i. Ίδρυμα Πολιτισμού Τροόδους.

Παρουσιάζεται αναλυτικά ως δράση στην ολοκληρωμένη παρέμβαση 8 «Πολιτισμός : Σχέδιο Αξίες Τροόδους»

ii. Μηχανισμός υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας

Παρουσιάζεται αναλυτικά ως δράση στην ολοκληρωμένη παρέμβαση 4 «Επιχειρηματικότητα και Δια Βίου Μάθηση»

4. Μηχανισμός Εφαρμογής ΕΣΑΟΚ

i. Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων

ii. Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων (Οριζόντιος κυβερνητικός μηχανισμός συντονισμού των προωθούμενων δράσεων, έργων και πολιτικών για την ανάπτυξη των Ορεινών Κοινοτήτων)

Παρουσιάζονται αναλυτικά ως δράσεις στην στρατηγική οριζόντια παρέμβαση 6 «Σχήμα Διακυβέρνησης για την εφαρμογή της ΕΣΑΟΚ»